

Zadanie 22 Analiza bioróżnorodności i zmienności wewnątrz populacji pszczół na podstawie cech fenotypowych i behawioralnych wybranych linii hodowlanych, na przykładzie populacji nie większej niż: 550 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Augustowska, 200 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Kampinowska i 550 rodzin pszczelich linii hodowlanej car Dobra

Materiał badawczy stanowiły rodziny pszczele rasy środkowoeuropejskiej (*Apis mellifera mellifera* L.) utrzymywane w Puszczy Augustowskiej - M Augustowska oraz w Puszczy Kampinoskiej - M Kampinowska i rodziny pszczele rasy kraińskiej (*Apis mellifera carnica* Pollm.) utrzymywane w paśmie Beskidu Wyspowego - car Dobra. Badania potwierdziły, że w populacjach pszczół M Augustowska i M Kampinowska (odpowiednio 550 i 84 rodzin) oraz car Dobra (550 rodzin), ubarwienie matek, robotnic i trutni jest zgodne ze wzorcem dla tych ras (od 96,9% do 100%). Mała liczba nieprawidłowo ubarwionych osobników w rodzinach świadczy o dostatecznej izolacji terenów i braku w rejonach badań pszczół z niepożądanymi genotypami. W niemal wszystkich rodzinach populacji M Augustowska zarówno zachowanie pszczół na plastrach, jak i sposób sklepienia zapasów były zgodne z wzorcem. W 98,9% przypadków pszczoły były ruchliwe i spływały z plastrów tworząc tzw. „grona”, a suchy, biały zasklep zapasów obserwowano w 97,1% badanych rodzin. W rodzinach populacji M Kampinowska pszczoły były ruchliwe i po wyjęciu ramek z ula spływały z plastrów, a zasklep zapasów był półmokry. Cechy te potwierdzono we wszystkich badanych rodzinach. Również we wszystkich rodzinach pszczelich linii hodowlanej car Dobra cechy behawioralne były zgodne z wzorcem. Specyfika terenów, gdzie utrzymywane są badane populacje pszczół oraz warunki klimatyczne kształtują terminy oblotów. Ostatnie jesienne obloty pszczół w roku poprzedzającym badania w pasiekach na terenie Puszczy Augustowskiej i Puszczy Kampinoskiej miały miejsce w ostatnich dniach października 2022 roku, a pierwsze obloty wiosenne pszczół w pasiekach na terenie Puszczy Augustowskiej zaobserwowano na przełomie miesięcy marca i kwietnia, a w Puszczy Kampinoskiej w ostatnich dniach marca 2023 roku. W paśmie Beskidu Wyspowego ostatnie jesienne obloty pszczół były obserwowane od połowy października do ostatniego tygodnia listopada 2022 roku, a pierwsze wiosenne na przełomie miesięcy marzec i kwiecień 2023 roku.